AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Dövlət
İqtisad Universiteti

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ (UNEC)

Zaqatala filialı

Bakalavr hazırlığı üçün

"YAŞIL İQTİSADİYYATIN ƏSASLARI"

fənni üzrə

P R O Q R A M

UNEC-in Zaqatala filialının 02.04.2025-ci il tarixli .... nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

İxtisasın kodu (şifrəsi): 050405

Fənnin kodu (şifrəsi): 01222

ZAQATALA - 2024

UNEC ZAQATALA

Müəlliflər:

İ.f.d. Elşən Məmmədov
UNEC "İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar"
kafedrasının dosenti

Pərvanə İsmayılova
UNEC Zaqatala filialının "İqtisadiyyat və idarəetmə"
kafedrasının baş müəllimi

Zümrüd Kahayeva
UNEC Zaqatala filialının "İqtisadiyyat və idarəetmə"
kafedrasının müəllimi

Elmi redaktor:

C.e.n. İlqar xəlilov
UNEC "İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar"
kafedrasının dosenti

Rəyçilər:

İ.ü.e.d. Cavadov Natiq Əli oğlu
Azərbaycan Texnologiya Universitetinin
"İqtisadiyyat" kafedrasının müdiri

İ.e.n. Mahmudova İlhamə Məhəmmədnəbi qızı
UNEC "İqtisadiyyat" kafedrasının dosenti

UNEC ZAQATALA

M Ü N D Ə R İ C A T

1. **“Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin tədrisinin məqsədi;**
2. **Təhsil proqramının strukturunda “Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin yeri və rolu;**
3. **“Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin təlim nəticələri ilə ixtisas üzrə olan peşə kompetensiyaları ilə əlaqəliliyi;**
4. **Fənnin mənimsənilməsi nəticəsində formalaşan əsas bacarıqlar;**
5. **“Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin mövzuları üzrə keçirilən saatların miqdarı;**
6. **“Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin mövzularının hədəfləri və qısa məzmunu;**
7. **Mövzular üzrə tələbələrin bilməli, bacarmalı olduqları səriştələri;**
8. **İstifadə ediləcək tədris materiallarının siyahısı;**
9. **Fənnin tədrisində istifadə ediləcək interaktiv tədris metodları;**
10. **Fənnin tədrisində istifadə ediləcək ədəbiyyat siyahısı.**

UNEC ZAOATALA

1. “ Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin tədrisinin məqsədi

Fənnin krediti: 6

Fənnin tədrisində **məqsəd** tələbələrə ətraf mühitin çirklənməsi, azalan təbii ehtiyatlar və artan tələbat fonunda dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün «yaşıl» iqtisadiyyatın genişləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər həmçinin müvafiq strateji qərarlar qəbul etmək bacarıqlarını aşılamaq, onları bunun üçün zəruri nəzəri biliklər və praktiki alətlərlə təmin etməkdir.

Fənnin tədrisi qarşısında duran **vəzifələr** aşağıdakılardır:

- Tələbələri yaşıl iqtisadiyyat anlayışının tarixi, fənnin əsas mahiyyəti və günümüzdə aktual olmağının səbəbini və həlli metodları və bəzi nəzəri yanaşmalar barədə məlumatlandırmaq, onlara yaşıl iqtisadiyyat və dayanıqlı inkişaf xüsusiyyətləri haqqında praktiki biliklər vermək;
- «Yaşıl iqtisadiyyat» və dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının mahiyyətini və təbiətini izah etmək, müxtəlif iqtisadiyyat sahələrində yaşıl iqtisadiyyat və ətraf mühitin qorunması durumunun təhlili bacarıqlarını aşılamaq;
- Tələbələrə ətraf mühit iqtisadiyyatı, ətraf mühit siyasəti və tənzimlənməsi haqqında nəzəri və praktiki biliklər vermək;
- Tələbələrə iqtisadiyyatın, sahibkarlığın və biznes sahələrin inkişafında ətraf mühitin auditin nəzərə alınması və hesablanması barədə məlumat vermək;
- Tələbələrə yaşıl maliyyə və yaşıl layihələr haqqında ətraflı bilik vermək.
- Tələbələrə yaşıl biznes və onun yaşıl iqtisadiyyatda rolu, yaşıl innovasiyalar və texnologiyalar haqqında məlumat vermək;
- Tələbələrə tullantıların idarə edilməsi və dairəvi iqtisadiyyat haqqında nəzəri və praktiki biliklər vermək.

2. Təhsil proqramının strukturunda “Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin yeri və rolu

Ətraf mühitin çirklənməsi, azalan təbii ehtiyatlar və artan tələbat fonunda dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün «yaşıl» iqtisadiyyat anlayışının aktuallığı, genişlənməsi, və günümüzdə daha sıx istifadəsi «yaşıl» iqtisadiyyat fənninin iqtisadiyyatda əsas yerini və rolunu gostərir. Həmçinin ətraf mühitə daha az zərərli, ətraf mühitə təmiz və təhlükəsiz texnoloqiyalardan istifadəsi günümüzdə aktualdır. Rəqabətqabiliyyətli sənaye məhsullarının istehsalının genişləndirilməsi, ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına xidmət edir, rəqabətqabiliyyətli və daha yaşıl iqtisadiyyatın inkişafına nail olması deməkdir və onun əsas göstəricisidir. Tullantıların təkrar emalı, idarə edilməsi, təkrar istehsalı dairəvi və ətraf mühitə daha təmiz iqtisadiyyatın göstəricisişdir. Ətraf mühitə təmiz və daha az zərərli iqtisadiyyata nail olmaq yaşıl iqtisadiyyatın əsas məqsəd və vəzifələrdən biridir. Ətraf mühitə təmiz, «yaşıl», rəqabətqabiliyyətli texnologiyalardan istifadəsi də həmçinin yaşıl iqtisadiyyatın əsas vəzifələrdən biridir.

UNEC ZAOATIA

3. “Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin təlim nəticələri ilə ixtisas üzrə olan peşə kompetensiyaları ilə əlaqəliliyi:

Fənnin təlim nəticələrinin (FTN) ixtisas üzrə məzun kompetensiyalara uyğunluq səviyyəsi						
FTN1	Yaşıl iqtisadiyyat anlayışını mənimsəmək	**PK 34**				
FTN 2	Yaşıl iqtisadiyyatın inkişaf konsepsiyasının ekoloji, sosial, iqtisadi aspektlərini təhlil etməyi bacarmaq	**PK 34**				
FTN 3	Alternativ və yaşıl enerji ilə bağlı fundamental nəzəriyyələri bilmək	**PK 34**				
FTN 4	Yaşıl iqtisadiyyatda maliyyə və investisiyaların rolunu əsaslandırmağı bacarmaq	**PK 34**				

PK 34 - Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə, dayanıqlı inkişaf konsepsiyasının iqtisadi, sosial və ekoloji aspektləri, ətraf mühitlə bağlı fundamental nəzəriyyələri bilmək, dayanıqlı inkişafda ətraf mühitin rolunu əsaslandırmağı bacarmaq, ətraf mühitin mühafizəsi siyasətinin meyarlarını bilmək.

4. “Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin mənimsənilməsi nəticəsində formalaşan ümumi bacarıqlar

- Yaşıl iqtisadiyyat və dayanıqlı inkişaf haqqında nəzəri və praktiki bilikləri istifadə etmək;
- Sahibkarlıq və biznes sahələrində ətraf mühitin monitorinqi və dəyərləndirməsini aparmaq;
- Yaşıl maliyyədə tələblər, məhdudiyyətlər və standartları tətbiq etmək;
- Tullantıların idarə edilməsi və dairəvi iqtisadiyyat haqqında nəzəri və praktiki bilikləri tətbiq etmək;
- Ətraf mühitin qorunması durumunu təhlil etmək;
- Resurslardan rasional və gələcək nəsili düşünərək istifadə etmək bacarığı.

UNEC ZAQATALA

5. “Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin mövzuları üzrə keçirilən saatların miqdarı

S/s	Mövzuların adı	Cəmi	Mühazirə dərsləri	Seminar dərsləri
1	Yaşıl iqtisadiyyat anlayışı və onun əhatə dairəsi	4	2	2
2	Ətraf mühitin iqtisadiyyatı. Ətraf mühit siyasəti və tənzimləmələr	4	2	2
3	Yaşıl enerji texnologiyaları. Enerji səmərəliliyi	4	2	2
4	Yaşıl biznes anlayışı və onun yaşıl iqtisadiyyatda rolu. Yaşıl innovasiyalar və texnologiyalar	4	2	2
5	Dayanıqlı kənd təsərrüfatı və yaşıl qida sənayesi	4	2	2
6	Yaşıl maliyyə və yaşıl investisiyalar	4	2	2
7	Yaşıl Turizm və onun Azərbaycanda tətbiqi imkanları	4	2	2
8	Dayanıqlı şəhər inkişafı və yaşıl infrastruktur	4	2	2
9	Dairəvi iqtisadiyyat və tullantıların idarə edilməsi	4	2	2
10	Su resurslarının idarə edilməsi	4	2	2
11	İqlim dəyişikliyi və adaptasiya	4	2	2
12	Yaşıl iqtisadiyyatın sosial aspektləri. Korporativ sosial məsuliyyət	4	2	2
13	Yaşıl iqtisadiyyata keçidin məşğulluq və gəlir bərabərsizliyi mülahizələri	4	2	2
14	Yaşıl inkişaf və yaşıl təfəkkürü formalaşdıran təhsil strategiyaları	4	2	2
15	Yaşıl iqtisadiyyatın Azərbaycanda və dünyada təcrübəsi	4	2	2
	Yekun (cəmi)	**60**	**30**	**30**

UNEC ZAQATALA

6. “Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları” fənninin mövzularının hədəfləri və qısa məzmunu

Mövzu 1. Yaşıl iqtisadiyyat anlayışı və onun əhatə dairəsi

1. Yaşıl iqtisadiyyat anlayışının yaranma tarixi
2. Yaşıl iqtisadiyyat anlayışının tərifi, predmeti, obyekti və subyekti
3. Yaşıl iqtisadiyyat fənninin öyrənmə mahiyyəti
4. Cəmiyyətdə və iqtisadi mühitdə “yaşıl iqtisadiyyat” və “dayanıqlı inkişaf” konsepsiyalarının yeri və rolu
5. Yaşıl iqtisadiyyat fənninin əsas məqsədi və vəzifələri

“Yaşıl” iqtisadiyyat anlayışının yaranma tarixi və səbəbləri. Fənnin predmeti, obyekti, məqsədi və vəzifələri. “Yaşıl” iqtisadiyyatın dayanıqlı inkişafın təmin olunmasında yeri və rolu. Dünyada ətraf mühitin çirklənməsi, azalan təbii ehtiyatlar və artan tələbat fonunda dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün "yaşıl" iqtisadiyyatın genişləndirilməsinin əhəmiyyətinin əsaslandırılması. “Yaşıl iqtisadiyyat”ın əhatə dairəsi. “Yaşıl iqtisadiyyat” və “dayanıqlı inkişaf” arasında qaşılıqlı əlaqə.

Mövzu 2. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı. Ətraf mühit siyasəti və tənzimləmələr

1. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı
2. Ətraf mühit siyasəti
3. Ətraf mühit auditi və çirklənmənin hesablanması
4. Yaşıl texnoloqiyalar və tullantısız texnologiya
5. Dunyada və Azərbaycanda carbon menecmenti təcrübəsi
6. Tullantiların təkrar emalı

Ətraf mühit iqtisadiyyatının mahiyyəti. Ətraf mühitin iqtisadi dəyərinin qiymətləndirilməsi. Ətraf mühit siyasəti və ətraf mühitin tənzimlənməsi məsələlərinin nəzəri və praktiki əsasda təhlili. İqtisadiyyatın inkişafında ətraf mühitin qorunması və mühafizəsi aspektlərinin nəzərə alınmasının vacibliyi. İqtisadiyyatın, sahibkarlığın və biznes sahələrinin inkişafında ətraf mühitin auditinin nəzərə alınması və hesablanması barədə məlumat. Yaşıl texnologiyalar və daha az tullantılı texnologiyalardan istifadənin əhəmiyyətinin əsaslandırılması. Karbon menecmenti və tullantıların təkrar emalı məsələləri.

Mövzu 3. Yaşıl enerji texnologiyaları. Enerji səmərəliliyi

1. Azərbaycanda BOEM potensialı
2. Bərpa olunan enerji mənbələri növləri enerji növləri
3. Günəş, külək, hidrogen, hidroelektrik enerjisi

UNEC ZAOCNA

4. Alternativ enerji mənbələri
5. Yaşıl enerji mənbələri
6. Yaşıl enerji və alternativ enerji arasında fərq
7. Dünyada və Azərbaycanda hidrogen enerji və biokütlə enerji mənbələrinin istifadəsi
8. Enerji səmərəliliyi
9. Yaşıl enerji zonası (YEZ)

Azərbaycanda BOEM potensialı. Bərpa olun bilən enerji növləri: külək, günəş, hidroelektrik enerjisi, geotermal enerji, biokütlə enerjisi. Alternativ enerji mənbələri. Yaşıl enerji mənbələri. Yaşıl enerji və alternativ enerji anlayışı arasında fərq. Dünyada və Azərbaycanda karbon menecmenti təcrübəsi. Ətraf mühitə karbon emissiya üzrə lider ölkələr. Azərbaycanda karbon emissiyasının azaldılmasına dair tədbirlər. Balaxanı Sənaye Parkının fəaliyyəti. Bakı Bərk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodunun fəaliyyəti. Dünyada və Azərbaycanda hidrogen enerji və biokütlə enerjinin istifadəsi. Enerji səmərəliliyi. Qarabağda yaşıl enerji zonaların (YEZ) yaradılması.

Mövzu 4. Yaşıl biznes anlayışı və onun yaşıl iqtisadiyyatda rolu. Yaşıl innovasiyalar və texnoloqiyalar

1. Yaşıl biznes nədir?
2. Yaşıl innovasiyalar və texnologiyalar
3. Yaşıl marketinq və eko-etiketləmə

Sahibkarlığın və biznesin yaşıl biznesə cəlb olunması. Müəssisə və firmalarda yaşıl innovasiyalardan və yaşıl texnologiyalardan istifadəsi. Pigu vergisinin aparılmasında mahiyyəti. İstehsal zamanı texnologiyaların mənfi xarici təsirlərin vergiyə cəlb edilməsi. Ətraf mühitə daha az zərərli və təhlükəsiz texnologiyalar. Yaşıl marketinq və eko-etiketləmə anlayışı. Marketlərdə eko-etiketli məhsulların müsbət cəhətləri və faydası. Marketlərdə polietilen çantaların eko çantalarla əvəzi. Polietilen paketlərin eko paketlərə əvəzi və həmçinin plastik fincanların eko fincanlara əvəzinin dünyada və Azərbaycanda təcrübəsi statistikası.

Mövzu 5. Dayanıqlı kənd təsərrüfatı və yaşıl qida sənayesi

1. Dayanıqlı kənd təsərrüfatının Azərbaycan təcrübəsi
2. Dayanıqlı kənd təsərrüfatında texnoloji innovasiyalar
3. Qida sənayesinin idarə olunması
4. Dayanıqlı qida sistemlərində siyasət və idarəetmə
5. Dayanıqlı qida istehsalında çətinliklər və imkanlar

Kənd təsərrüfatında dayanıqlılıq anlayışı. Dayanıqlı kənd təsərrüfatında prinsiplər. Dayanıqlı kənd təsərrüfatında texnoloji innovasiyalar. Kənd təsərrüfatında “yaşıl” aqro texnologiyalarından istifadə. Kənd təsərrüfatda seleksiya metodu. Ağıllı suvarma sistemləri. Ənənəvi və monokultura əkinçiliyindən dayanıqlı əkinçiliyə keçid və əsas prinsiplər. Ənənəvi və dayanıqlı kənd təsərrüfatının müqayisəsi və fərqləndirici xüsusiyyətləri. Pestisitlərdən kənd təsərrüfatında həddindən artıq istifadəsi nəticəsində yaranan problemlər. Dayanıqlı kənd təsərrüfatının Azərbaycanda tətbiqi. Blokçeyn texnologiyaların kənd təsərrüfatında rolu və

UNEC ZAQATALA

inkişafı. Kənd təsərrüfatında Süni intellektin istifadə istiqamətləri. İqlim nöqteyi-nəzərdən ağıllı Kənd təsərrüfatı. Yaşıl artım və kənd təsərrüfatı. Kənd təsərrüfatının iqtisadi inkişafda rolu. Qida sənayesinin idarə edilməsi. Kənd təsərrüfatında tullantıların idarə olunması. Dayanıqlı kənd təsərrüfatında subsidiyalar. Fermerlərin üzləşə biləcəyi problemlər.

Mövzu 6. Yaşıl maliyyə və yaşıl investisiyalar

1. Yaşıl maliyyə anlayışının formalaşmasının səbəbi
2. Yaşıl investisiyalar anlayışı
3. Biznesin yaşıl investisiyaya cəlb olunması
4. Yaşıl layihələr
5. Biznesdə «yaşıl» məhdudiyyətlər və «yaşıl» tələblər anlayışı

Yaşıl maliyyə anlayışının formalaşmasının səbəbi. Yaşıl qərarvermə. Yaşıl qərarvermədə yaşıl maliyyə anlayışının vacibliyi. Pərakəndə maliyyə. Yaşıl sığorta anlayışı. Yaşıl ipoteka anlayışı. Yaşıl aktivlərin idarə olunması. Yaşıl korporativ kreditlər və investisiyalar haqqında. Yaşıl investisiyalar anlayışı və onun yaşıl iqtisadiyyatda rolu. Biznesin yaşıl investisiyalara cəlb olunması. «Yaşıl» layihələr. Biznesdə «yaşıl» məhdudiyyətlər və «yaşıl» tələblər anlayışları. Yaşıl layihələrin təşkilinin yaşıl iqtisadiyyatda rolu və onun əsas məqsəd və vəzifələri. Pigu vergilərin mahiyyəti və əsas məqsədi.

Mövzu 7. Yaşıl turizm və onun Azərbaycanda tətbiqi imkanları

1. Yaşıl turizm anlayışı və onun iqtisadiyyatda əsas rolu və mahiyyəti
2. Yaşıl turizm konsepsiyasının formalaşmasının səbəbi
3. Azərbaycanda yaşıl turizm
4. Yaşıl turizmin vacibliyi, inkişafı və dinamikası

Dayanıqlı turizm, Birləşmiş Millətlər Təşkilatın Ümumdünya Turizm Təşkilatının (UNWTO) standartlarına uyğun dünyada cari turizm vəziyyəti və onun ətraf mühitə təsirinin hazırkı vəziyyəti. Turizmin cari və gələcək iqtisadi, sosial və ətraf mühitə təsirlərinin tam nəzərə alınması; turistlərin, sənayenin, ətraf mühitin və ev sahibi icmaların ehtiyacların qarşılayan turizm. Dayanıqlı turizmin növləri. Dayanıqlı turizmin dörd mühüm motivasiyaları. Azərbaycanda yaşıl turizmin inkişaf potensialı.

Mövzu 8. Dayanıqlı şəhər inkişafı və yaşıl infrastruktur

1. Dayanıqlı şəhər planlaması
2. Yaşıl infrastruktur
3. Ağıllı kənd və ağıllı şəhər layihələrin dünyada və Azərbaycanda tətbiqi
4. Yaşıl binalar və LEED sertifikatı

Dayanıqlı şəhər anlayışının mahiyyəti və dayanıqlı şəhər planlaması. Dayanıqlı infrastrukturun növləri. Ağıllı kənd (smart villages) və ağıllı səhər (smart cities) layihələri və onun dünyada və Azərbaycanda tətbiqi xüsusiyyətləri. Zəngilan rayonunda ağıllı kənd layihələri:

UNECZAQATALA

I, II, III Ağalı kənd layihələrinin struktur təhlili və müzakirəsi. Yaşıl bina layihəsinin tətbiqi, yaşıl binaların standartları və tələbləri, LEED sertifikatın verilməsi qaydaları və standartları.

Mövzu 9. Dairəvi iqtisadiyyat və tullantıların idarə edilməsi

1. Dairəvi iqtisadiyyat anlayışı
2. Tullantıların idarə edilməsi
3. Tullantıların azaldılması prinsipləri
4. Təkrar istehsal, təkrar istifadə və təkrar emal anlayışları
5. Balaxanı Sənaye Parkının fəaliyyəti. Bakı Bərk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodunun fəaliyyəti

Tullantıların idarə edilməsi. Tullantıların azaldılması prinsipləri. Təkrar istehsal, təkrar istifadə və təkrar emal anlayışları. Balaxanı Sənaye Parkının fəaliyyəti. Bakı Bərk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodunun fəaliyyəti. Dairəvi iqtisadiyyat anlayışı. Tullantıların idarə edilməsi, təkrar istehsal, təkrar istifadə və təkrar emalın dövrü iqtisadiyyatda rolu və mahiyyəti. İctimai iaşə obyektlərində qida sərfiyyatın və qida israfın analizi və onların nəzarəti. Qida sərfiyyatın və israfçılığın azaldılmasına dair tədbirlər planı.

Mövzu 10. Su resurslarının idarə edilməsi

1. Gələcəkdə dunyada yaranacaq su problemləri
2. İqlim dəyişikliyi və qlobal istiləşmənin dünya su resursların qıtlığına və azalmasına təsirləri
3. Qlobal şirin su qıtlığı
4. Su resurslarının idarə edilməsi və su qənaəti

Gələcəkdə dünyada yaranacaq su problemləri haqqında. İqlim dəyişikliyi və qlobal istiləşmənin su resurslarına təsiri. Aqrar suvarma sistemlərinin çayların qurumasına təsiri. Aral dənizi üzrə dünyada su resursların qıtlığı analizi (illər üzrə). Şirin su qıtlığı. Su resurslarının idarə edilməsi və Azərbaycanda təcrübəsi. Xəzər dənizi problemi hidroloqların aktual problemi kimi. Xəzər dənizin ekoloji və çirklənmə problemləri. Suya qənaət. Hidroloqlar və okeanoloqların su problemlərinin araşdırması və analizi, həmçinin gələcək proqnozları. Azərsu ASC-nin, Sirab və digər su şirkətlərinin şirin su problemləri ilə bağlı keçirdiyi tədbirlər, marifləndirici animasiyalar və seminarlar.

Mövzu 11. İqlim dəyişikliyi və adaptasiya

1. İqlim dəyişikliyi və qlobal istiləşmə günümüzün aktual problemi kimi
2. Qlobal istiləşmənin nəticələri və törətdiyi fəsadlar
3. BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası çərçivəsində baxılan və həll olunan problemlər. Tələblər və standartlar
4. Kioto protokolu və Paris sazişi çərçivəsində həll olunan iqlim problemləri məsələləri və hər iki sazişin nəticələri
5. Karbon qazlarının emissiyasının ətraf muhitə təsiri
6. İnsanların və canlıların iqlim dəyişikliyinə adaptasiyası və uyğunlaşması çətinlikləri

UNEC ZAQATALA

İqlim dəyişikliyi və qlobal istiləşmə günümüzün aktual problemi kimi. Qlobal istiləşmənin nəticələri və törətdiyi fəsadların növləri. Temperatur anomaliyaları, mövsümi sürüşmələr, istixana effekti, turş yağışlar qlobal istiləşmənin əsas amili və nəticəsi kimi. Dünya standartında qlobal istiləşmənin qarşısının alınması və qlobal istiləşmənin həddinin azaldılması. BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası çərçivəsinsə baxılan və həll olunan problemlər, tələblər və standartlar. Kioto protokolu və Paris sazişi çərçivəsində həll olunan iqlim dəyişikliyi və qlobal istiləşmə problemləri məsələləri və hər iki anlaşmanın nəticələri. Karbon qazlarının emissiyasının ətraf muhitə təsiri. Karbon qazların emissiyasının azaldılması qlobal istiləşməyə əsas həlledici məsələsi kimi baxılması. İnsanların və canlıların iqlim dəyişikliyinə adaptasiyası və uyğunlaşma çətinlikləri.

Mövzu 12. Yaşıl iqtisadiyyatın sosial aspektləri. Korporativ sosial məsuliyyət

1. Yaşıl iqtisadiyyatda inklüzivlik və sosial bərabərliyin yaşıl iqtisadiyyatda yeri
2. İnklüziv yaşıl iqtisadiyyata baxış və yaşıl iqtisadiyyatın sosial aspektləri
3. Qlobal Yaşıl İqtisadiyyat İndeksi və sosial bərabərlik
4. Avropa İttifaqının yaşıl iqtisadiyyat yanaşmaları və əməkdaşlıq sahələri
5. Sosial ədalətin yaşıl siyasətlə inteqrasiyası mərhələləri, tipik siyasətlər və alətləri

Yaşıl iqtisadiyyatda inklüzivlik və sosial bərabərlik anlayışları. İqtisadi meyar, sosial meyar və ətraf mühit meyarı. Yaşıl iqtisadiyyatın əsas prinsiplərindən biri olan bərabərlik və ədalət prinsipi. İnklüziv yaşıl iqtisadiyyata baxış və yaşıl iqtisadiyyatın sosial aspektləri. Yaşıl iqtisadiyyatın sosial aspektləri ilə əlaqədar təcrübə nümunələri. Qlobal Yaşıl İqtisadiyyat İndeksi və sosial bərabərlik. Avropa İttifaqının yaşıl iqtisadiyyat yanaşmaları və əməkdaşlıq sahələri. Yaşıl iqtisadiyyatın əsas aspektləri. Sosial ədalətin yaşıl siyasətlə inteqrasiyası mərhələləri

Mövzu 13. Yaşıl iqtisadiyyata keçidin məşğulluq və gəlir bərabərsizliyi mülahizələri

1. Yaşıl iqtisadiyyat və ona keçid siyasətləri
2. Yaşıl iqtisadi siyasətlər və əmək bazarı
3. Yaşıl iqtisadiyyata keçidin əmək bazarı üzərindəki təsirlərinin mülayimləşdirilməsi

Yaşıl iqtisadiyyat və ona keçid siyasətləri. Yaşıl hədəflərin təmin edilməsi: Texnoloji inkişaf və innovasiyalara səbəb olacaq araşdırma və inkişaf fəaliyyətlərinin subsidiyalaşdırılması.

Yaşıl iqtisadi artım üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən, lakin özəl investorlar üçün həddindən artıq baha olan layihələrin maliyyələşdirilməsi. Özəl müəssisələri innovativ fəaliyyətlərə yönəltmək üçün bazarlarda texnoloji tələbin artırılması. Yaşıl iqtisadiyyatın inkişafı üçün zəruri olan infrastrukturun (məsələn: ağıllı enerji Şəbəkəsi) təşkil edilməsi. Yaşıl sənayelərə yönəlmiş spesifik subsidiyalar. İstehsal xüsusiyyətində meydana çıxan dəyişikliklər. Tələb xüsusiyyətlərində baş verən dəyişikliklər. Məcmu gəlirdə və makroiqtisadi şəraitdə baş verən dəyişikliklər. Ticarətdə və rəqabətdə dəyişikliklər. Yaşıl iqtisadi siyasətlər və əmək bazarı. Yaşıl iqtisadiyyata keçidin əmək bazarı üzərindəki təsirlərinin mülayimləşdirilməsi.

Mövzu 14. Yaşıl inkişaf və yaşıl təfəkkürü formalaşdıran

UNEC ZNOAIA

təhsil strategiyaları

1. Müasir təhsilin inkişafında əsas ünsürlər
2. Yaşıl təhsil dayanıqlı inkişafın əsas amili kimi
3. Yaşıl təfəkkürün formalaşmasında təhsilin rolu
4. Yaşıl nəslin formalaşmasında qlobal təhsil strategiyaları

Müasir təhsilin inkişafında əsas ünsürlər. Müasir təhsil sisteminin diaqramı. Qeyri-təhsil meyllərinə, elmi-texniki tərəqqi tempinin sürətləndirilməsi. Təhsil, elm və istehsalın inteqrasiyası: tələbələrin tədqiqat layihələrini inkişaf etdirmə qabiliyyətinin formalaşması; ömür boyu təhsil və peşə səviyyələrini artırmaq istəyi; tədqiqat aparmaq, peşə sahəsində yeniliklərə yiyələnmək və inkişaf etdirmək bacarığı. Yaşıl təhsil dayanıqlı inkişafının əsas amili kimi. Yaşıl təfəkkürün formalaşmasında təhsilin rolu. Davamlı inkişaf üçün yaşıl təhsil modeli. Bərpa olunan enerji ehtiyatlarının istehsalı ilə məşğul olan sənaye sahələrində yaşıl iş yerləri. Dayanıqlı təhsilin təsir istiqamətləri. Yaşıl nəslin formalaşmasında qlobal təhsilin strategiyaları. Təhsildə Davamlı İnkişaf Strategiyalarının mərhələləri.

Mövzu 15. Yaşıl iqtisadiyyatın Azərbaycanda və dünyada təcrübəsi

1. Yaşıl iqtisadiyyatın lokal və qlobal miqyasda təcrübəsi.
2. Yaşıl iqtisadiyyatın gələcək perspektivləri və bərpa olunan enerji resurslarından istifadə
3. Azərbaycan – 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair milli prioritetlər
4. Yaşıl artım ölkəsi və onun hədəfləri

Yaşıl iqtisadiyyatın gələcək perspektivləri və Bərpa Olunan Enerji Resurslarından İstifadə Edilməsi (günəş enerjisi, külək enerjisi, geotermal enerji, biokütlə enerjisi, hidroenergetika). Azərbaycan - 2030, gələcəyə baxış: sosial-iqtisadi inkişafa dair milli prioritetləri. Azərbaycanın «Yaşıl artım ölkəsi» kimi müəyyən olunmuş hədəfləri.

Yaşıl iqtisadiyyatın lokal və qlobal miqyasında təcrübəsi. Yaşıl iqtisadiyyatın Azərbaycanda təcrübəsi. Yaşıl iqtisadiyyatın dünyada təcrübəsi.

7. Mövzular üzrə tələbələrin bilməli, bacarmalı olduqları səriştələri

Mövzunun adı	Mövzunun öyrənilməsi nəticəsində tələbə bilməlidir	Mövzunun öyrənilməsi nəticəsində tələbə bacarmalıdır
1. Yaşıl iqtisadiyyat anlayışı və onun əhatə dairəsi	- Yaşıl iqtisadiyyat anlayışının meydana çıxması səbəbləri və yaranma tarixini. - “Yaşıl” iqtisadiyyat anlayışının dayanıqlı inkişafın təmin olunmasında rolunu; - Ətraf mühitin qorunması, bioloji müxtəlifliyin təmin edilməsi məsələlərini; - İstehsal və istehlak proseslərində	- Qlobal istiləşməyə qarşı mübarizə məqsədilə karbon dioksid və digər itixana qazlarının azaldılması yollarını şərh etməyi; - Azərbaycanda yaşıl iqtisadiyyatın müasir vəziyyətini dəyərləndirməyi; - Yaşıl texnologiyaların inkişafı və tətbiqi, ekoloji cəhətdən təmiz və səmərəli həllər üçün təkliflər

UNEC ZAOATALA

	ətraf mühitə təsirin minimuma endirilməsi, karbon izinin azaldılması məsələlərini; - Məhsul dövriyyəsi və materialların uzun ömürlü istifadəsi üçün təkrar istifadə və geri dönüşüm proseslərini.	hazırlamağı.
2. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı. Ətraf mühit siyasəti və tənzimləmələr	- Ətraf mühitin iqtisadiyyatının mahiyyətini; - Ətraf mühit, təbii resursların istifadəsi və ətraf mühitdə yaranan təsirlərin iqtisadi qiymətləndirilməsini; - Ətraf mühitə olan təsirləri maliyyələşdirmək üçün iqtisadi yanaşmaların tətbiqi və təbii resursların davamlı istifadəsi məsələlərini; - Çirklənmə müalicəsi və mühitin qorunması üçün sərf olunan iqtisadi resurslar haqqında; - Təbiət kapitalının (məsələn, su, hava, torpaq və bioloji müxtəliflik) iqtisadi dəyəri və bu kapitalın qorunması yollarını; - İnsan fəaliyyətlərinin ətraf mühitə təsirini ölçmək üçün istifadə olunan göstəriciləri.	- Təbii resursların istifadəsi və ətraf mühit təsirlərini qiymətləndirmək üçün iqtisadi modellər və alətlərdən istifadə etməyi; - Çirklənmə müalicəsi və mühitin qorunması üçün sərf olunan resursları qiymətləndirmək və təkliflər verməyi. - Ekoloji izlərin və təbiət kapitalının iqtisadi dəyərini ölçmək və qiymətləndirməyi; - Ətraf mühit qanunvericiliyini və tənzimləmə standartlarını başa düşmək və praktikada tətbiq etməyi; - Ətraf mühit tənzimləmələrinə uyğun olaraq ortaya çıxan problemləri müəyyən etmək və həll yollarını təklif etməyi.
3. Yaşıl enerji texnologiyaları. Enerji səmərəliliyi	- Yaşıl enerji texnologiyalarının növlərini; - Günəş enerjisi, külək enerjisi, hidroenerji, biomassa və geotermal enerji haqqında; - Enerji saxlama texnologiyaları haqqında; - Karbon tutulma və saxlanma texnologiyaları (CCS) və digər emissiya azaldıcı texnologiyaları; - Yaşıl enerji texnologiyalarının ətraf mühitə təsiri, karbon izinin azaldılması və davamlılıq haqqında; - Enerji istehlakını təhlil etmək və optimallaşdırmaq üçün tədbirlər təklif etməyi; - Yüksək enerji effektivliyi olan cihazlar, işıqlandırma sistemləri və istilik avadanlıqları haqqında; - Passiv enerji dizayn prinsipləri, enerji səmərəli tikinti materialları və istilik izolyasiyası haqqında; - Effektiv istilik və havalandırma	- Yaşıl enerji texnologiyalarını planlaşdırmaq və tətbiq etməyi; - Enerji saxlama həllərini tətbiq etməyi: - Enerji sektorundakı yeni inkişafları, texnoloji innovasiyaları və tətbiq sahələrini araşdırmağı; - Enerji istehsalı və istifadəsində qarşılaşılan problemləri müəyyən etmək və həll yolları təklif etməyi; - Binalarda və sənaye müəssisələrində enerji səmərəli avadanlıqları və sistemləri seçmək və tətbiq etməyi.

	sistemlərinin dizaynı və idarə olunmasını.	
4. Yaşıl biznes anlayışı və onun yaşıl iqtisadiyyatda rolu. Yaşıl innovasiyalar və texnologiyalar	- Şirkətlərin ətraf mühitə təsirini azaltmaq və sosial məsuliyyətləri artırmaq üçün tətbiq olunan prinsipləri; - Yaşıl Sertifikatlar və Standartlar: LEED, ISO 14001 və digər beynəlxalq yaşıl sertifikasiyaların məqsəd və tələblərini; - Ekoloji cəhətdən təmiz məhsul və xidmətlərin yaradılması, istehsalı və bazara təqdim edilməsi məsələlərini; - Tədarük zəncirində ətraf mühitə təsiri minimuma endirən və sosial məsuliyyət daşıyan yanaşmaları; - Yaşıl texnologiyalara sərmayə yatırımı və dövlət təşviq proqramlarını; - Yaşıl investisiyaların təşviqi və yaşıl layihələrin maliyyələşmə mexanizmlərini; - Yaşıl istiqrazlar, ekoloji investisiya fondları və digər maliyyə alətləri haqqında; - Günəş enerjisi, külək enerjisi, geotermal və biokütlə texnologiyalarının innovasiyaları haqqında.	- Yaşıl enerji texnologiyalarından istifadə etməyi; - Enerji istehsalının və istifadəsinin iqtisadi təsirlərini qiymətləndirməyi; - İstehlak olunan enerjinin analizini aparmaq və təkliflər təqdim etməyi; - Daha az enerji istehlak edən cihazları, sistemləri seçmək və tətbiq etməyi; - Enerji səmərəliliyini təşviq edən layihələr hazırlamaq;
5. Dayanıqlı kənd təsərrüfatı və yaşıl qida sənayesi	- Kənd təsərrüfatında dayanıqlılıq anlayışını; - Kənd təsərrüfatında dayanıqlılığın prinsiplərini; - Dayanıqlı kənd təsərrüfatında texnoloji innovasiyaları; - Kənd təsərrüfatının ətraf mühitə təsirin minimuma endirilməsi, torpaq, su və hava keyfiyyətinin qorunması məsələlərini; - Biomüxtəlifliyinin artırılması yollarıənı; - Torpaq eroziyasının qarşısını almaq və su resurslarından effektiv istifadə etməklə bağlı üsulları; - Orqanik sertifikatlaşdırma standartları və prinsiplərini; - Qida tullantılarının azaldılması, təkrar istifadəsi və yenidən emalı məsələlərini; - Kənd təsərrufatında israfçılığın azaldılması yollarını;	- Kənd təsərrüfatında tətbiq olunan metodları, onların ekoloji və iqtisadi təsirlərini analiz etməyi; - Resursların effektiv istifadəsi və mühafizəsi üçün planlar tərtib etməyi; - Səmərəli suvarma və gübrələmə üsullarını tətbiq etməyi.

	- İctimai iaşə obyektlərində qida israfçılığının azaldılması yollarını.	
6. Yaşıl maliyyə və yaşıl investisiyalar	- Yaşıl maliyyə anlayışını - Yaşıl investisiyaların mahiyyətini və məqsədini - Yaşıl fondların mahiyyətini - Yaşıl bankçılıq layihələrini - Yaşıl sığortanın mahiyyətini - Beynəlxalq və yerli yaşıl maliyyə və investisiya standartlarını, məsələn, Yaşıl Bond Prinsipləri (GBP) və Sosial Təsir İnvestisiya Prinsiplərini (GIR) - Maliyyə riskləri: Yaşıl investisiyaların maliyyə risklərini və qeyri-müəyyənliklərini qiymətləndirmək.	- Yaşıl maliyyə məhsullarının maliyyə nəticələrini və təsirlərini təhlil etmək. - Yaşıl maliyyə strategiyalarının hazırlanmasını - Ekoloji və maliyyə məqsədlərini birləşdirən strateji investisiya planları hazırlamaq - Yaşıl maliyyə üçün yeni və innovativ maliyyə modelləri və texnologiyaları tətbiq etmək. - Yaşıl maliyyə və investisiyalarla bağlı məlumatları aydın və effektiv şəkildə təqdim etmək. - Yaşıl maliyyə məhsulları və strategiyaları barədə investorlarla müvəffəqiyyətlə ünsiyyət qurmağı
7.Yaşıl Turizm və onun Azərbaycanda tətbiqi imkanları	- Yaşıl Turizmin mahiyyətini; - Ekoloji təsirlərin nəticələrini; - Azərbaycanda Təbii Ehtiyatların biomüxtəlifliyini: - Yaşıl turizmin inkişafında yerli icmaların əhəmiyyətini; - Turizmin sosial, ekoloji və iqtisadi aspektlərini fərqləndirməyi; - Dövlətin yaşıl turizmi dəstəkləyən qanunvericiliyini və təbii mühitin qorunması üçün yaradılan qanunları; - Turizm inkişafı strategiyalarını; - Davamlılıq Prinsiplərini; - Eko-etiket və sertifikatlaşdırma sistemlərini.	- Yaşıl turizm konsepsiyalarını, trendləri və müvafiq statistikanı araşdırmağı; - Ekoturizm layihələri və yerli ekosistemlər haqqında məlumat toplamağı; - Müxtəlif yaşıl turizm strategiyalarını qiymətləndirməyi; - Yaşıl turizm layihələrinin planlaşdırılması, icrası və qiymətləndirilməsini; - Ekoloji və sosial davamlılıq prinsiplərini birləşdirən innovativ ideyalar təklif etməyi;
8. Dayanıqlı şəhər inkişafı və yaşıl infrastruktur	- Dayanıqlı şəhər layihələrinin strukturunu; - Ağıllı şəhər (smart cities) və ağıllı kənd (smart villages) layihələrinin mahiyyətini; Ağıllı şəhər (smart cities) və ağıllı kənd (smart villages) layihələrinin dünyada və Azərbaycanda təcrübəsini və tətbiqinin vəziyyətini; Zəngilan rayonu Ağalı kəndindəki ağıllı kənd layihələrinin əsas istiqamətlərini.	-Şəhərlərdəki dayanıqlı inkişaf problemlərini təhlil etməyi; - Dayanıqlı inkişaf layihələrinin planlaşdırılmasını; -İşgaldan azad edilmiş Zəngilan rayonunda ağıllı kənd layihələrini təhlil etməyi (Ağalı I, II, III),
9. Dairəvi iqtisadiyyat və tullantıların idarə edilməsi	- Dairəvi iqtisadiyyat anlayışının mahiyyətini; - Tullantiların idarə edilməsini; - Tullantıların azaldılması	- Tullantıların utilizasiyasının dunya standartlarını öyrənmək və onun Azərbaycanda tətbiqi imkanlarını dəyərləndirməyi;

UNEC ZAQATALA

	prinsiplərini; - Təkrar istehsal, təkrar istifadə və təkrar emal anlayışlarının mahiyyətini; - Tullantılarln yandırılması və ondan enerjinin alınması yollarını; - Kənd təsərrüfatında israfçılığın azaldılması istiqamətlərini; - İctimai iaşə obyektlərində israfçılığın azaldılması yollarını; - Balaxanı Sənaye Parkının fəaliyyəti haqqında; - Bakı Bərk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodunun fəaliyyəti haqqında.	- Təkrar emal, təkrar istehsal, təkrar istifadə prinsiplərini təhlil etməyi; - Dairəvi iqtisadiyyat haqqında araşdırma aparmağı.
10. Su resurslarının idarə edilməsi	- Su mənbələrin və su resursların təsnifat növlərini; - Sirin və turş su mənbələrinin müəyyənləşdirilməsini; - Təbii su mənbələri ilə süni su anbarları arasındakı fərqləri - Səth suyu (çaylar, göllər) və yeraltı su (aquiferlər) arasında fərqləri. - Su keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi üçün müvafiq göstəriciləri (pH, turşuluq, çirkləndiricilər); -Su resurslarının səmərəli istifadəsi üçün strategiyaları. - Müasir su idarəetmə sistemləri və texnologiyaları - Su resurslarının istifadəsinin ekosistemlərə təsiri və onların mühafizəsini.	-Su keyfiyyətini qiymətləndirmək üçün müxtəlif laboratoriya metodlarını istifadə etməyi; - Su resurslarının davamlı istifadəsi üçün strategiyalar və planlar hazırlamağı; - Dünyada şirin su qıtlığı problemləri ilə üzləşəcək ölkələri araşdırmağı
11.İqlim dəyişikliyi və adaptasiya	- İqlim dəyişikliyi nəticəsində yaranan ekoloji problemlərin növlərini; - Karbon emissiyalarının ətraf mühitə təsirini; - İqlim dəyişikliyi və qlobal istiləşmə hadisələrini və onların təsnifatını - İqlim dəyişikliyin ətraf mühitə və bəşəriyyətə təsirini - İqlim dəyişikliyin su resurslara təsirini - Müxtəlif növ texnoloqiyaların ətraf mühitə və iqlimə təsirini	-İqlim dəyişikliyi ilə bağlı statistik məlumatları toplamaq və təhlil etmək. - İqlim dəyişikliyi proseslərini və təsirlərini başa düşmək üçün elmi tədqiqat metodlarını tətbiq etmək. -İqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və adaptasiya üçün innovativ yanaşmalar təklif etmək.
12. Yaşıl	- Yaşıl iqtisadiyyatın insanların	-Yaşıl iqtisadiyyatın sosial

UNEC ZAQATALA

iqtisadiyyatın sosial aspektləri. Korporativ sosial məsuliyyət	həyat keyfiyyətinə, sosial ədalətə və icmaların inkişafına təsirini; - Korporativ Sosial Məsuliyyət (KSM) KSM-nin nə olduğunu, məqsədlərini və korporasiyaların sosial, ekoloji və iqtisadi məsələlərə olan öhdəlikləri - KSM-nin əsas komponentlərini: Davamlı inkişaf prinsiplərinin KSM-də necə tətbiq olunduğunu - Korporasiyaların KSM vasitəsilə yerli icmalara, işçilərə və müştərilərə faydalarını; -KSM-nin korporasiyaların maliyyə göstəricilərinə təsiri, - Etik Məsuliyyət KSM-nin etik prinsipləri, o cümlədən şəffaflıq, ədalət və sosial ədalət. Korporasiyaların yaşıl iqtisadiyyatı dəstəkləmək üçün həyata keçirdikləri KSM strategiyalarının əsaslarını;	təsirlərini qiymətləndirmək və korporasiyaların KSM strategiyalarını analiz etmək. -Yaşıl iqtisadiyyat və KSM ilə bağlı müvafiq məlumatları toplamaq, tədqiqat aparmaq və nəticələri təqdim etmək. - KSM sahəsində yeni ideyalar təklif etmək və innovativ həll yolları tapmaq. -Uğurlu KSM layihələrini araşdırmaq
13. Yaşıl iqtisadiyyata keçidin məşğulluq və gəlir bərabərsizliyi mulahizələri	- Yaşıl iqtisadiyyata keçidin yeni iş yerləri yaratma potensialını; - İstehsal və xidmət sahələrindəki dəyişikliklərə uyğun olaraq işçi qüvvəsinin yenidən təhsili prosesini; - Yaşıl iqtisadiyyata keçidin gəlir bərabərsizliyinə təsirini; - Yaşıl iqtisadiyyatın təşviqi zamanı sosial ədalət prinsiplərinə riayət edilməsinin əhəmiyyətini; - Yaşıl iqtisadiyyatı təşviq edən müvafiq siyasətlərin və qanunvericiliyin (məsələn, subsidiyalar, vergi təşviqləri) təsirlərini öyrənmək; -Ekoloji məqsədlərlə iqtisadi inkişaf arasında balansı.	- Yaşıl iqtisadiyyatın məşğulluq və gəlir bərabərsizliyinə təsirini təhlil etmək və bu sahədəki statistik məlumatları qiymətləndirmək. - Yaşıl iqtisadiyyatla bağlı tədqiqat aparmaq, müxtəlif ölkələrin təcrübələrini öyrənmək və nəticələri müqayisə etmək. - Gəlir bərabərsizliyinin səbəblərini və nəticələrini anlamaq, yaşıl iqtisadiyyata keçidin bu sahədəki müsbət və mənfi təsirlərini qiymətləndirmək.
14. Yaşıl inkişaf və yaşıl təfəkkürü formalaşdıran təhsil strategiyaları	- Davamlı inkişaf, ekoloji biliklər və yaşıl iqtisadiyyatın təşviqi üçün müasir təhsil proqramlarını; - Yaşıl mədəniyyət anlayışının mahiyyətini; -İnterdisiplinar yanaşmanın əhəmiyyətini; -Onlayn resurslar, virtual laboratoriyalar və	- Məsələləri analitik şəkildə qiymətləndirmək və yaşıl inkişaf strategiyalarının təsirini analiz etmək. - Fərqli sahələrdən (ekologiya, iqtisadiyyat, sosial elmlər) məlumatları bir araya gətirərək yaşıl inkişafın bütün aspektlərini təhlil etmək

UNEC ZAQATALA

	simulyasiyalardan istifadə edərək inkişafı; -Davamlı inkişaf məqsədləri ilə bağlı beynəlxalq və milli qanunvericiliyi; -BMT, UNESCO və digər beynəlxalq təşkilatların yaşıl inkişaf üzrə təhsil strategiyalarını;	- "Yaşıl" anlayışını başqalarına öyrətmək
15. Yaşıl iqtisadiyyatın Azərbaycanda və dünyada təcrübəsi	- Azərbaycanda yaşıl İqtisadiyyatın Əsas Prinsiplərini; - Yaşıl iqtisadiyyatın təşviqi üçün strategiyaları, xüsusilə "Green Deal"; - ABŞ-ın iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəsini; - Çinin yaşıl inkişaf strategiyaları və ekoloji layihələrini; Azərbaycanda Günəş və külək enerjisinin potensialını; - Dayanıqlı əkinçilik metodlarını; - Azərbaycanın iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə planlarını; - Yaşıl iqtisadiyyatı dəstəkləyən qanunlar və proqramları; - Paris sazişinin şərtlərini; - Resurs çatışmazlığı və maliyyə problemlərini.	- Müxtəlif ölkələrin yaşıl iqtisadiyyat modellərini analiz edərək güclü və zəif tərəflərini müəyyən etmək. - Azərbaycandakı yaşıl iqtisadiyyat təşəbbüslərini beynəlxalq təcrübələrlə müqayisə etmək. - Yaşıl layihələrin maliyyələşməsi və sərmayə qoyuluşu üçün iqtisadi analiz aparmaq. - Davamlı inkişaf üçün strateji planlar hazırlamaq və tətbiq etmək. - Yaşıl iqtisadiyyatla bağlı müvafiq qanunlar, qaydalar və beynəlxalq müqavilələri təhlil etmək.

8. "Yaşıl iqtisadiyyatın əsasları" fənninin tədrisində istifadə ediləcək təlim materiallarının siyahısı:

1. Sillabus;
2. Mühazirə mətnləri;
3. Təqdimat;
4. Seminar sualları;
5. Mövzular üzrə test tapşırıqları;
6. Digər bölməsi: fənn üzrə əsas dərslik,əlavə dərslik,internet resursları, mövzular üzrə çəkilmiş videolar.

9. Fənnin tədrisində istifadə ediləcək interaktiv tədris metodları

✓ mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
✓ təqdimat və müzakirə, debatlar; Quizz, Kahoot;
✓ ekspert metodu; video va audio mühazirələr; distant təhsil;
✓ araşdırma-tədqiqat; layihə, qrup qiymətləndirməsi;
✓ problemli öyrənmə texnologiyası, simulyasiyalar;
✓ kiçik qruplarda iş (teamwork), işgüzar oyunlar,

UNEC ZAQATALA

✓ xüsusi nümunələrin (case-study) öyrənilməsi və təhlili,
✓ qrup işlərin yazılması və test tapşırıqların yerinə yetirilməsi və s.

10. Fənnin tədrisində istifadə ediləcək ədəbiyyat siyahısı

<u>Əsas ədəbiyyat</u>:

1. *V.Ə. Qasımlı, R. Z. Hüseyn, R.F.Hüseynov, R.B.Həsənov, C.R. Cəfərov, A.B.Bayramova, «Yaşıl iqtisadiyyat» Bakı, 2022, «Azprint» nəşriyyatı, 280 səh.*
2. 'Yaşıl iqtisadiyyat və davamlı inkişaf» məqalələr toplusu, Bakı, 2024
3. «Yaşıl iqtisadiyyat» məqalələr toplusu, Bakı, 2024

Türk dilində

1. Durmuşoğlu, S. (2015). Türkiye'nin enerji politikaları ve komşu ülkeler ile uluslararası ilişkilerine etkileri. İstanbul Ticaret Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: 2015 28. Gökçınar, R. E. (2008). Rüzgar Enerjisi Fayda-maliyet Analizi ve Hibrit Sistemler (Doctoral dissertation, Fen Bilimleri Enstitüsü).

2. Kandir, S. Y., & Yakar, S. (2017). Yeşil Tahvil Piyasalari: Türkiye'de Yeşil Tahvil Piyasasinin Geliştirilebilmesi İçin Öneriler. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 26(2), 159-175.

3. Kavaz, İ. Sürdürülebilirlik politikalari çerçevesinde enerji verimliliği. 2019. https://setav.org/assets/uploads/2019/07/A287.pdf

4. Kuloğlu, E., & Öncel, M. (2015). Yeşil finans uygulaması ve Türkiye'de uygulanabilirliği. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(2).

5. Menteşe, Betül. "Yeşil tahvilin gelişimi ve türkiye'deki uygulamaları." Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi 3.1: 94-117. 33. Sevim, U., Serçemeli, M & Arslantürk Çöllü, D. (2018). Yeşil Finans ve Muhasebe Teori ve Uygulama. Ankara: Gazi Kitabevi.

<u>Əlavə ədəbiyyat</u>:

Ingilis ədəbiyyatı

1. «The Green Economy: Sustainability in the 21st Century» by Robin Hahnel
2. «Environmental and Natural Resource Economics: A Contemporary Approach» by Jonathan M. Harris and Brian Roach
3. «Sustainable Development: Principles, Frameworks, and Case Studies» by Thomas J. Fox
4. «Climate Change Economics: Economic Analysis of Climate, Climate Change, and Climate Policy» by Christian Gollier
5. «Renewable Energy: Power for a Sustainable Future» by Godfrey Boyle
6. «Principles of Sustainable Finance» by Dirk Schoenmaker and Willem Schramade
7. «Circular Economy: Global Perspectives, Practices and Challenges» edited by Patrik S. A. O. Andriesse and Maarten M. K. J. Van Mierlo
8. «Green Innovation and Future Technology» by David Pezzey
9. «Sustainable Agriculture: Advances in Research and Practice» edited by K. S. McCarter and D. L. Hillel
10. «Sustainable Urbanism: Urban Design with Nature» by Douglas Farr

UNEC ZAQATALA

11. «Environmental Policy: New Directions for the Twenty-First Century» by Neil Gunningham and Joseph Rees
12. «Corporate Social Responsibility: A Strategic Approach» by David Chandler
13. «Environmental Education and Sustainability: Perspectives and Practices» by Susan M. K. Harper
14. «Sustainability Reporting: A Guide to the Standards» by Ian McClaren
15. «The Future of the Green Economy: Insights and Challenges» edited by Rachel Carson and William H. Rogers

Rus ədəbiyyatı:

1. Аграрная экономика России: теория, история, практика: монография / под редакцией Б. А. Воронина, О. А. Рущицкой. — Екатеринбург: УрГАУ, 2020. — 300 с. — ISBN 978-5-87203-441-4. — URL: https://e.lanbook.com/book/155045.
2. Анализ и управление экономическим потенциалом сельскохозяйственных организаций: Монография / М. Г. Лещева, Т. Н. Стеклова, А. Н. Стеклов [и др.]. — Ставрополь: СтГАУ, 2018. — 240 С. — ISBN 978-5-9596-1467-6. — URL: https://e.lanbook.com/book/141587.
3. Борцова, С. С. Основы экологического менеджмента и экологическая безопасность Действующего предприятия: учебное пособие / С. С. Борцова, П. В. Матвеев, С. К. Петров. — Санкт-Петербург: БГТУ «Военмех» им. Д.Ф. Устинова, 2018. — 137 с. — ISBN 978-5-907054-04-2. URL:https://e.lanbook.com/book/122046.
4. Водянников, В. Т. Экономика реализации биоэнергетического потенциала отходов аграрного Производства: учебное пособие / В. Т. Водянников. — Санкт-Петербург: Лань, 2018. — 128 с. — ISBN 978-5-8114-3146-5. — URL: https://e.lanbook.com/book/109608.
5. Джикович, Ю. В. Экономика садово-паркового и ландшафтного строительства : учебник для Вузов / Ю. В. Джикович. — Санкт-Петербург: Лань, 2021. — 224 с. — ISBN 978-5-8114-7077-8. — URL: https://e.lanbook.com/book/154414.
6. Максименко, А. П. Ландшафтный дизайн: учебное пособие / А. П. Максименко, Д. В. Максимцов. — 3-е изд., стер. — Санкт-Петербург : Лань, 2019. — 160 с. — ISBN 978-5-8114-2501-3. https://e.lanbook.com/book/112046.
7. Минаков, И. А. Кооперация и агропромышленная интеграция: учебник / И. А. Минаков. — 4-е Изд., стер. — Санкт-Петербург: Лань, 2020. — 352 с. — ISBN 978-5-8114-5137-1. — URL: https://e.lanbook.com/book/132260.
8. Органическое сельское хозяйство в системе устойчивого развития сельских территорий: Учебник / Т. М. Полушкина, О. Ю. Якимова, Е. Г. Коваленко [и др.]. — Саранск: МГУ им. Н.П. Огарева, 2019. — 280 с. — ISBN 978-5-7103-3811-7. — URL: https://e.lanbook.com/book/154365.
9. Розломий, Н. Г. Управление биологическими и технологическими системами в лесном и Лесопарковом хозяйстве: учебное пособие / Н. Г. Розломий. — Уссурийск: Приморская ГСХА, 2019. — 235 с. — URL: https://e.lanbook.com/book/149254.
10. Хартанович, Е. А. Экономика природопользования: учебное пособие / Е. А. Хартанович. — Красноярск: СибГУ им. Академика М. Ф. Решетнёва, 2020. — 82 с. — URL: https://e.lanbook.com/book/147558.

UNEC ZAQATALA

Статьи из периодических изданий:
a. Алексеева, С. А.Формирование «зеленых» компетенций в агропромышленном комплексе Российской Федерации / С. А. Алексеева, О. Е. Ломакин, Б. И. Шайтан// Экономика, труд, управление в сельском хозяйстве. – 2019. - № 4 (49). – С. 9-14.
b. Бакиновская, О. А.Правовые механизмы реализации принципов «зеленой» экономики в Целях обеспечения устойчивого развития России и Беларуси в рамках Союзного государства / О. А. Бакиновская // Использование и охрана Природных ресурсов в России. – 2017. - № 4 (152). – С. 93-98.
c. Батаева, Б.Устойчивое развитие: экологические приоритеты перехода к «зеленой» Экономике / Бэла Батаева, Ольга Кожевина // Экономика сельского Хозяйства России. – 2017. - № 2. – С. 80-87.
d. Булаткин, Г. А.Оценка эколого-энергетической эффективности возобновляемых Источников энергии из растительного сырья = Estimate of Ecological and Energy Efficiency of Renewable Energy Sources from Plant Raw Materials / Г.А. Булаткин // Использование и охрана природных ресурсов в России. – 2019. - № 3 (159). – С. 78-89.
e. Гассиева, О. И.Информационные технологии – инфраструктура «зеленой» экономики / О.И. Гассиева, И. К. Хузмиев, А. В. Шевчук // Использование и охрана Природных ресурсов в России. – 2017. - № 1 (149). – С. 3-6.
f. Ицкович, А. Ю.Актуализация экологической повестки в развитии аграрных регионов / А. Ю. Ицкович, М. М. Шеварлич // Эколого-мелиоративные аспекты Рационального природопользования. Материалы Международной научно-Практической конференции, 31 января – 3 февраля, г. Волгоград 2017 г. – 2017. – Т. 2. – С. 14-19.
g. Кожевина, О. В. Опыт стран ОЭСР в развитии сегментов предпринимательства «зеленой» Экономики / Кожевина О. В. // Менеджмент в России и за рубежом. – 2020.- № 4. – С. 78-83.
h. Кожевина, О. В.Финансово-институциональные аспекты экономической безопасности в Целях устойчивого развития сегментов «зеленого» предпринимательства /Кожевина О. В. // Финансовый менеджмент. – 2020. - № 3. – С. 77-86.
i. Логинов, А. А. Экологически направленная классификация основных экосистемных Услуг / А. А. Логинов, И. Н. Лыков, М. А. Васильева/ Проблемы региональной экологии. – 2018. - № 4. – С. 59-63.
j. Морозов, В. А. Государственное стимулирование зеленых секторов экономики: Методологические обоснования / Морозов В. А. // Менеджмент в России и за рубежом. – 2019. - № 1. – С. 29-36.
k. Никоноров, С. М.Привлечение «зеленых» инвестиций в отрасль переработки отходов / Никоноров С. М., Елисеев Е. А. // Менеджмент в России и за рубежом. – 2020. - № 5. – С. 91-99.
l. Писаренко, А. И. Экономические схемы «зеленой» экономики = Economic Schemes of the Green Economy / А. И. Писаренко, В. В. Страхов // Использование и Охрана природных ресурсов в России. – 2019. - № 2 (158). – С. 102-107.

UNECZAOTIAIA

m. Писаренко, А. И. Устойчивое развитие лесного хозяйства и «зелёная экономика» = Sustainable Forest Management and «Green Economy» / А. И. Писаренко, В. В. Страхов // Использование и охрана природных ресурсов в России. – 2018. - № 4 (156). – С. 87-91.
n. Фомина, В. Ф.Правовые механизмы реализации принципов «зеленой» экономики в Целях обеспечения устойчивого развития России и Беларуси в рамках Союзного государства = Environmental Performance of the Region in the Context of the «Green» Economy (the Republic of Komi) / О. А. Бакиновская// Использование и охрана природных ресурсов в России. – 2018. - № 1 (153). – С. 99-111.
o. Худякова, Л. С. Международное сотрудничество в развитии «зеленого» финансирования / Л. С. Худякова // Деньги и кредит. – 2017. - № 7. – С. 10-18.

Proqram sənədləri və qanunlar:

1. *Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi*
2. *Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi*

İnternet resursları:

1. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin saytı: www.economy.gov.az
2. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin saytı: www.stat.gov.az
3. Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi https://area.gov.az/
4. Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik sənədləri üzrə elektron resurs: http://e-qanun.az/

UNEC ZAQATALA